

GMEU HALLGATÓI TÁJÉKOZTATÓ

A ZÁRÓVIZSGÁVAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓKRÓL

I.

A záróvizsgára bocsátás feltétele

A záróvizsga megkezdéséhez a hallgatónak teljesítenie kell az utolsó félév követelményeit, azaz a *Gazdasági, műszaki és európai uniós szakfordítás – terminológia 2.* tárgyból **félévközi jegyet**, a *Szakmai gyakorlat*, a *Részvétel szakmai eseményeken 3.* és a *Diplomafordítás* tárgyakból **aláírást** kell szereznie. Ekkor kiállítható a hallgató számára a végbizonyítvány (abszolutórium).

II.

A diplomafordítások

- 1) A diplomafordítások **anyanyelvi szerző** által megfogalmazott, **öt évnél nem régebbi**, a **célnyelven még nem publikált/lefordított gazdasági, műszaki vagy európai uniós szakszövegek** fordításai a fordításhoz felhasznált irodalommal és terminusjegyzékkel (ld. glosszárrium) ellátva.
- 2) A diplomafordítások elkészítésekor a hallgató két lehetőség közül választhat: egyéni munka keretében, vagy csoportos (team) munka keretében készíti a fordításokat.

II/a.

Egyéni munka keretében készített diplomafordítás

- 1) **Egyéni** munka keretében készített fordítások esetén a diplomafordítások **részei**:
  - a) 10 000 betűhely (karakter+szóköz) terjedelmű, szemantikai egységet képező **idegen nyelvű szakszöveg fordítása magyarra**;
  - b) magyar nyelvű **fordítói kommentár**, mely tartalmazza a szöveg fordításával kapcsolatban felmerült nehézségeket, dilemmákat, és a választott megoldások indoklását;
  - c) az idegen nyelvű forrásszöveg alapján készítendő **20 egységes terminológiai glosszárrium**;
  - d) 5000 betűhely (karakter+szóköz) terjedelmű **magyar nyelvű szakszöveg fordítása idegen nyelvre**.
- 2) A szövegek **kiválasztása**: a fordítandó szövegeket a hallgató választja ki a **szakfordítás-tanár jóváhagyásával**. A hallgató az általa választandó szövegek szakterületének megfelelően kereshet magának szakmai konzulens, azaz az adott témában jártas felsőfokú végzettségű szakembert, aki elvállalja, hogy a diplomafordítás elkészítésében támogatja őt. A szakmai konzulens igénybevétele nem kötelező.
- 3) A diplomafordítás a **témavezető** (belső/nyelvi konzulens) segítségével készül. Két alkalommal van lehetőség konzultációra: 1.) miután a szakfordítás tanár jóváhagyta a fordítandó szöveget, a hallgató 1 oldal mintafordítást készít, melyet a témavezető ellenőriz, és ennek alapján felhívja a hallgató figyelmét a tipikus hibákra (pl. figyelmetlenség, félrefordítások, nyelvhelyességi problémák, vesszőhibák stb.); 2.) Amennyiben a hallgatónak maradtak még problémái a fordítás elkészülte után, a második alkalommal ezeket a célzott kérdéseket teheti fel. A témavezetőnek azonban nem feladata a teljes fordítás elolvasása és kijavítása. A konzultációs lehetőségek igénybevétele **nem kötelező**. A megkívánt végeredmény **nyomdakész fordítás**.
- 4) A hallgató diplomafordításának **nyomdakész kéziratát és eredetijét** (a külön meghatározott példányszámban és formai követelmények szerint) legkésőbb a **szorgalmi időszakot követő**

- pótlási hét első munkanapján 17.00 óráig** eljuttatja a képzés asszisztenséhez, aki az átvétel dátumát igazolja, és a fordítást továbbítja az illetékes **bíróknak**.
- 5) Az idegen nyelvről magyarra készített diploma fordítás alapján összeállított **20 egységes terminológiai glosszárrium** nyomtatott változatát **csatolni** kell a fordításhoz, illetve **elektronikus formában** fel kell tölteni a **Moodle rendszerbe** a forrásnyelvi szöveg, a diploma fordítás és a fordítói kommentár elektronikus változatával együtt (egy tömörített fájlban).
  - 6) A diploma fordítás elejére egy **nyilatkozat** kerül, amelyben a hallgató nyilatkozik, hogy a benyújtott diploma fordítás a saját, önálló munkája.
  - 7) A Diplomafordítás tantárgy **aláírásának** feltétele, hogy a hallgató a diploma fordítását a megadott határidőre beadja. A diploma fordítás **érdemjegyet** – a beadott és elbírált diploma fordítások, illetve a védések alapján – a záróvizsga bizottság állapítja meg. A bizottság a diploma fordítást az aláírás megadásától függetlenül minősíti (elégtelen érdemjegyet is megállapíthat).

II/b.

Csoportos (team) munka keretében készített diploma fordítás

- 1) **Csoportos** munka keretében készített diploma fordítás (projekt) esetén a team minden tagja fordít, illetve párhuzamosan (a projektmunka mintájára) egyéb feladatköröket tölt be. A szerepkörök felosztása és a fordítási folyamat megtervezése a hallgatókra hárul.
- 2) Betölthető **feladatkörök**: kétnyelvű lektor (reviser – két hallgató is feloszthatja egymás közt a feladatot); anyanyelvű lektor (reviewer); terminológus; projekt menedzser. A teamnek legalább három tagból kell állnia, ez esetben a betöltendő feladatkörök: kétnyelvű lektor (reviser); terminológus; projekt menedzser.
- 3) A projekt **részei**:
  - a) legalább 7500 szó/3 fős team (azaz 45.000 karakter+szóköz) terjedelmű, szemantikai egységet képező szakszöveg fordítása idegen nyelvről magyarra **VAGY** legalább 6000 szó/3 fős team (azaz 36.000 karakter+szóköz) terjedelmű, szemantikai egységet képező szakszöveg fordítása magyarról idegen nyelvre;
  - b) ezen belül idegen nyelvről magyarra hallgatónként 2500, magyarról idegen nyelvre 2000 szó (azaz 15.000, illetve 12.000 karakter+szóköz) terjedelmű szövegrész egyéni fordítása;
  - c) hallgatónként készítendő magyar nyelvű fordítói és szerepkommentár, mely tartalmazza a szövegrész fordításával kapcsolatban felmerült nehézségeket, dilemmákat, és a választott megoldások indoklását, illetve az adott feladatkör betöltése során tapasztaltakat, a nehézségeket és megoldásokat.
  - d) szövegrészenként 20 egységes terminológiai glosszárrium;
- 4) A csoportos munka (projekt) keretében készített teljes fordítás **nyomdakész kéziratát és eredetijét** a II/a. pontban megadott formában és határidőre kell benyújtani a szak asszisztensének, illetve **elektronikus formában**, az összesített glosszárrium, valamint a hallgatónként elkészített fordítói és szerepkommentár elektronikus változatával együtt (egy tömörített fájlban) fel kell tölteni a **Moodle rendszerbe**.
- 5) A csoportos diploma fordítás elejére egy **nyilatkozat** kerül, amelyben a hallgatók közösen nyilatkoznak, hogy a benyújtott diploma fordítás a saját, önálló munkájuk.

III.

A záróvizsga részei

SZAKFORDÍTÁS ÉS TERMINOLÓGIA MENEDZSMENT

- 1) **Zárthelyi vizsga** (időtartama 4 óra)
  - a) 2500 leütés (karakter+szóköz) terjedelmű **közepesen nehéz szakszöveg** fordítása idegen nyelvről magyarra;

- b) 1500 leütés (karakter+szóköz) terjedelmű **könnyebb (tudományos-ismeretterjesztő) szakszöveg** fordítása magyarról idegen nyelvre,
- c) az idegen nyelvű forrásszöveg alapján terminológiakezelő szoftver segítségével helyben összeállított **terminológiai gyűjtemény**, amely a forrásszöveg terminusait és azok célnyelvi megfelelőit tartalmazza (5-10 terminuspár).
- 2) A fordítások a számítógépes laborban, **fordítástámogató szoftver segítségével** készülnek. A hallgató a fordítandó szövegeket Word dokumentumban kapja meg, majd importálja a fordítástámogató szoftverbe (memoQ vagy Trados). A kész célnyelvi dokumentumokat exportálja a forrásformátumba (Wordbe).
- 3) A hallgató a terminológiai gyűjtemény elkészítéséhez a CAT eszközben létrehoz egy **terminológiai adatbázist**, ahová lementi az általa választott 5-10 terminuspárt.
- 4) A Wordbe exportált zárthelyi fordításokat és a CAT eszközben használt munkafájlokat, valamint a terminológia export fájlt egy tömörített fájlban fel kell tölteni a **Moodle rendszerbe**.
- 5) A vizsgán **szótár használható**.
- 6) Az elkészült (Wordbe exportált) zárthelyi fordításokat **ki kell nyomtatni és alá kell írni** – a hallgató ezzel tudja igazolni az általa készített fordítás tartalmát.

IV.

DIPLOMAFORDÍTÁSOK VÉDÉSE

- 1) Az egyéni diplomafordításokról **bírálat** készül, melyet a hallgató legkésőbb 5 nappal a védés időpontja előtt e-mailen megkap.
- 2) A védés **magyar nyelven** folyik, időtartama max. 60 perc.
- 3) A védés során a **hallgató** előzetesen ismert kérdések alapján beszél a diplomafordítások elkészítésének menetéről. Ezt követően a **bíráló** ismerteti a vizsgabizottság tagjaival a fordítások bírálatát, majd a hallgató válaszol a bírálat megállapításaira, illetve a bírálatban megfogalmazott kérdésekre és megpróbálja megvédeni saját megoldásait a fordítást illetően.
- 4) A **csoportos fordítás** védeése hasonló módon, csoportban történik.
- 5) A diplomafordítások **érdemjegyeit** és a védések **végeredményét** a védéseket követően a záróvizsga bizottság állapítja meg. A csoportos munka keretében készült diplomafordítás esetében a csoport minden tagja **azonos érdemjegyet** kap, melyet a saját fordítói és szerepkommentár, illetve a védés módosíthat.

V.

Az oklevél

- 1) A záróvizsga akkor sikeres, ha a vizsgatantárgyak és a diplomafordítások minősítése is legalább elégséges. Ebben az esetben meg lehet állapítani a hallgató **oklevelének minősítését**.
- 2) A minősítés megállapítása a BME TVSZ előírásai szerint történik. A záróvizsga-tantárgyak a következők: szakfordítás zárthelyi idegen nyelvről magyarra, szakfordítás zárthelyi magyarról idegen nyelvre, terminológia menedzsment (ennek érdemjegyét a diplomafordításhoz készített 20 egységes glosszárrium – csoportos munka esetén a közös glosszárrium –, illetve a szakfordítás zárthelyi során készített 5-10 egységes glosszárrium értékelése adja).
- 3) A záróvizsga **sikertelennek** minősül, ha bármelyik záróvizsgatantárgy eredménye, illetve bármelyik diplomafordítás **elégtelen**.
- 4) Amennyiben valamelyik záróvizsga-tantárgy vizsgája volt sikertelen, a jelöltnek csak abból kell ismétlő vizsgát tennie. Ez a **záróvizsga kétszer ismételhető**. Ismétlő záróvizsga csak a következő záróvizsga-időszak(ok)ban tehető. Elégtelen diplomafordítás esetén **csak egy alkalommal** lehet újat készíteni.
- 5) Ha a hallgató a záróvizsgáját lezárta és oklevelének minősítése megállapítást nyert, akkor a szükséges adminisztráció megtörténte után elkészítetjük az oklevelét. Az okleveleket az őszi

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
IDEGEN NYELVI KÖZPONT
TOLMÁCS- ÉS FORDÍTÓKÉPZŐ KÖZPONT
GAZDASÁGI, MŰSZAKI, ÉS EURÓPAI UNIÓS SZAKFORDÍTÓ SZAK

---

félév folyamán, általában **szeptemberben**, ünnepélyes keretek között adjuk át. Természetesen lehetőség van az oklevél korábbi átvételére, legkorábban 30 nappal a záróvizsga lezárása után.

- 6) A 137/2008. (V.16.) sz. kormányrendelet értelmében a szakfordító vagy szakfordító és tolmácsképzés befejezéseként kiállított oklevél - a tanult nyelv szempontjából - államilag elismert, szaknyelvi, kétnyelvű, komplex típusú **felsőfokú nyelvvizsgának** felel meg.